

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_14302

ΘΕΜΑ 100^οv

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

I. Η μεταφυσική ως κλάδος της φιλοσοφίας έχει ως αντικείμενο:

- α. τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας
- β. τη γνώση και τη δυνατότητα απόκτησής της
- γ. τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας

II. Ο σκεπτικισμός ως φιλοσοφική θεώρηση:

- α. δέχεται την αξία της βέβαιης γνώσης
- β. αμφισβητεί την ανθρώπινη ικανότητα για απόκτηση βέβαιης γνώσης
- γ. υποστηρίζει ότι διαθέτουμε ασφαλή κριτήρια για να αποφασίσουμε αν και πότε γνωρίζουμε κάτι αληθινά

III. Χαρακτηριστικό του ρομαντικού κινήματος στην τέχνη είναι:

- α. η έννοια του «ωραίου»
- β. η έννοια του «υψηλού»
- γ. η έννοια της «αυτοαναφορικότητας»

IV. Κατά τους σκεπτικιστές φιλοσόφους η γνώση μας για τον κόσμο:

- α. προέρχεται κυρίως από τον ορθό λόγο
- β. είναι απολύτως ανέφικτη
- γ. προέρχεται κυρίως ή αποκλειστικά από τις αισθήσεις

V. Στον συλλογισμό «οι γύπες είναι πουλιά, οι γύπες είναι σαρκοβόρα, άρα μερικά σαρκοβόρα είναι πουλιά» ο «ελάσσων όρος» είναι:

- α. τα πουλιά
- β. οι γύπες
- γ. τα σαρκοβόρα

ΘΕΜΑ Α1

1α

I – α, II – β, III – β, IV – γ, V - γ

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: αξιολογία, ιδεαλισμός, κοινωνικό συμβόλαιο.

(μονάδες 15)

1β

Αξιολογία: Ο κλάδος της φιλοσοφίας που αλλιώς ονομάζεται πρακτική φιλοσοφία και περιλαμβάνει την ηθική, την πολιτική και την αισθητική. Αντικείμενό του είναι οι αρχές που ρυθμίζουν τις πράξεις μας και μας καθοδηγούν στην οργάνωση της ζωής μας.

Ιδεαλισμός: Είναι φιλοσοφική θεωρία που υποστηρίζει ότι μόνο η συνείδησή μας έχει πραγματική υπόσταση και ότι ο υλικός κόσμος είναι μόνο προϊόν των αισθήσεων και των παραστάσεων.

Κοινωνικό συμβόλαιο: Η συμφωνία μεταξύ των ανθρώπων να ζουν όλοι μαζί ακολουθώντας αρχές τις οποίες κανένα ορθολογικό άτομο δε θα απέρριπτε, υπό τον όρο να συμμορφώνονται με αυτές τις αρχές και όλοι οι άλλοι.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Ποια είναι τα τρία (3) χαρακτηριστικά των συλλογισμών; Να δημιουργήσετε έναν δικό σας συλλογισμό του σχήματος:

M-K

M-Y

Y-K

(μονάδες 12)

2β. Ο ηθικός σχετικισμός υποστηρίζει ότι δεν μπορούν να υπάρξουν αξίες και αρχές που να ισχύουν καθολικά, ανεξάρτητα από την εποχή και τον τόπο εφαρμογής τους. Να αντικρούσετε αυτή την άποψη με τρόπο πειστικό.

(μονάδες 13)

2α

α) Τα χαρακτηριστικά των συλλογισμών είναι τρία: α) ότι το συμπέρασμα προκύπτει από δύο μόνο προκείμενες προτάσεις β) ότι όλες οι προτάσεις είναι απλές της μορφής Y-K και γ) ότι σε αυτές εμπλέκονται μόνο τρεις έννοιες.

β) Σε αυτή την τοποθέτηση θα μπορούσαμε να αντιτάξουμε την παρατήρηση ότι, σε τελευταία ανάλυση και σε βαθύτερο επίπεδο, οι ηθικές αντιλήψεις δεν αποκλίνουν τόσο ριζικά όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως. Έτσι, ακόμη και σε περιπτώσεις που νομίζουμε ότι δε μπορούμε να ανιχνεύσουμε καμία κοινή σύλληψη του αγαθού και

του ηθικά ορθού θα έπρεπε να αναγνωρίσουμε ότι και οι αντιτιθέμενες πεποιθήσεις υπόκεινται σε ανάλογες αρχές που αποσκοπούν στην ωφέλεια του συνόλου, ενώ παντού γίνονται σεβαστά ορισμένα αιτήματα εντιμότητας ή δίκαιης οργάνωσης της κοινωνίας – παρά τις επιμέρους διαφορές.